



Latvijas Republika

TALSU NOVADA PAŠVALDĪBA

Nodokļu maksātāja reģistrācijas Nr.90009113532
Kareivju iela 7, Talsi, Talsu nov., LV-3201, tālr. 63232110, fakss 63232130,
e-pasts pasts@talsi.lv

ILGTSPĒJĪGAS VIDES ATTĪSTĪBAS KOMISIJAS SĒDES PROTOKOLS

Talsos

2022. gada 12. augusts

Nr. 1

Sēdi atklāj plkst. 14.00

Sēdi vada:

Ilgospējīgas vides attīstības komisijas priekšsēdētājs – Emīls Gulbis

Sēdi protokolē:

Dokumentu pārvaldības nodaļas lietvede – Sarmīte Tālberga

Sēdē piedalās:

Ilgospējīgas vides attīstības komisijas priekšsēdētājs Emīls Gulbis

Ilgospējīgas vides attīstības komisijas loceklis Andis Alksniņš

Ilgospējīgas vides attīstības komisijas locekle Daiga Veinberga

(plkst. 16.18 iziet, plkst. 16.25 atgriežas)

Ilgospējīgas vides attīstības komisijas locekle Indra Kļaviņa

(plkst. 15.27 pievienojas dalībai sēdē)

Ilgospējīgas vides attīstības komisijas locekle Jana Jākobsone

Ilgospējīgas vides attīstības komisijas loceklis Andris Vītolīņš

(plkst. 16.57 iziet, plkst. 16.59 atgriežas)

Ilgospējīgas vides attīstības komisijas locekle Indra Ozoliņa

(plkst. 17.20 iziet, plkst. 17.32 atgriežas)

Ilgospējīgas vides attīstības komisijas loceklis Jānis Bērziņš

Ilgospējīgas vides attīstības komisijas locekle Jolanta Derkevica-Pilskunga

(plkst. 14.10 pievienojas dalībai sēdē)

Dokumentu pārvaldības nodaļas lietvede Sarmīte Tālberga

Talsu novada domes priekšsēdētāja vietnieks tautsaimniecības jautājumos Andis Astrātovs

Attīstības plānošanas un projektu vadības nodaļas Plānošanas daļas vadītājs Lauris Laicāns

Attīstības plānošanas un projektu vadības nodaļas Plānošanas daļas kartogrāfe Kristīne Garkalne

Komisijas sēdes vadītājs Emīls Gulbis brīdina klātesošos par iegūto datu izmantošanas un apstrādes noteikumu ievērošanu un iepazīstina ar sēdes darba kārtību.

Darba kārtība:

1. Iepazīšanās ar komisijas sastāvu, tās locekļiem.
2. Par komisijas priekšsēdētāja vietnieka ievēlēšanu.
3. Par bērnu laukuma Brīvības ielā 24, Talsos, darba uzdevuma izvērtēšanu.
4. Par tematiskā plānojuma “Talsu novada transporta attīstības plāns” izstrādes uzsākšanas projekta izvērtēšanu.
5. Par tematiskā plānojuma “Talsu novada ainavu plāns” izstrādes uzsākšanas projekta izvērtēšanu.
6. [Par tematiskā plānojuma “Talsu novada piekrastes attīstības plāns” izstrādes uzsākšanas projekta izvērtēšanu.] *sēdes gaitā papildināts.*
7. Par Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu individuālo aizsargjoslu projekta izvērtēšanu.

1. Iepazīšanās ar komisijas sastāvu, tās locekļiem

E. Gulbis dod vārdu katram no komisijas locekļiem – lūdzot iepazīstināt ar sevi, pastāstīt ar ko nodarbojas, ko vēlas iegūt šajā komisijā, un ko spēs piedāvāt.

E. Gulbis pastāsta par sevi un dod vārdu klātesošajiem komisijas locekļiem (A. Alksniņam, D. Veinbergai, J. Jākobsonei, A. Vītoliņam, I. Ozoliņai, J. Bērziņam) un tie pastāsta par sevi.

E. Gulbis dod vārdu A. Astrātovam pastāstīt par domes vadības mērķiem, kas saistīti ar komisijas darbu.

A. Astrātovs informē, ka no komisijas sagaida, ka komisija būs palīgs pašvaldības struktūrvienībām, iestādēm, vadībai lēmumu pieņemšanā attīstības un plānošanas jautājumos.

Plkst. 14.10 dalībai sēdē pievienojas J. Derkevica-Pilskunga.

E. Gulbis dod vārdu J. Derkevica-Pilskungai, pastāstīt par sevi, ko vēlas iegūt šajā komisijā, un ko spēs piedāvāt.

2. Par komisijas priekšsēdētāja vietnieka ievēlēšanu

E. Gulbis informē, ka komisijas darbības nodrošināšanai komisijas locekļiem nepieciešams no sava vidus ievēlēt komisijas priekšsēdētāja vietnieku, un jautā, vai kāds no komisijas locekļiem vēlas izteikt priekšlikumu par komisijas priekšsēdētāja vietnieka kandidātu?

E. Gulbis izsaka priekšlikumu, ka komisijas priekšsēdētāja vietniece varētu būt komisijas locekle Jana Jākobsonsone un dod tai vārdu.

J. Jākobsonsone jautā, vai komisijas locekļiem varbūt ir citi pretendenti? Apliecina, ja E. Gulbis uzskata, ka tas palīdzētu darboties, tad ir ar mieru, ja nav neviens cits, kas gribētu pieteikties.

E. Gulbis informē, ka saņemta pozitīva atbilde un aicina balsot par priekšlikumu – par Janas Jākobsonsones ievēlēšanu par komisijas priekšsēdētāja vietnieci.

Balsojums: Emīls Gulbis – “par”, Andis Alksniņš – “par”, Daiga Veinberga – “par”, Andris Vītoliņš – “par”, Indra Ozoliņa – “par”, Jānis Bērziņš – “par”, Jolanta Derkevica-Pilskunga – “par”; Jana Jākobsonsone – “atturas”.

7 (septiņiem) komisijas locekļiem balsojot “par”, 1 (vienam) “atturas” – lēmums pieņemts. Par Ilgtspējīgas vides attīstības komisijas priekšsēdētāja vietnieci ievēlēta Jana Jākobsonsone.

E. Gulbis ierosina sēdes dienas kārtības **3. jautājumu** skatīt kā pēdējo, kā arī ierosina apskatīt minēto vietu dabā un pēc tam dot vērtējumu.

Komisijai nav iebildumu.

4. Par tematiskā plānojuma “Talsu novada transporta attīstības plāns” izstrādes uzsākšanas projekta izvērtēšanu

E. Gulbis dod vārdu L. Laicānam ziņot par 4. darba kārtības jautājumu.

L. Laicāns ziņo par tematisko plānojumu, rāda videomateriālu.

J. Jākobsone jautā par ilgtermiņa attīstības stratēģiju, attīstības programmu – vai tās ir jau apstiprinātas, vai arī ir vēl izstrādes stadijā?

L. Laicāns atbild, ka attīstības stratēģija un programma ir apstiprinātas un tie ir jauni dokumenti uz visu novadu, vienoti visam novadam.

J. Jākobsone jautā, cik detalizēti, piemēram, ja paskatās perspektīvā velotransporta attīstības shēmu, tai skaitā, plānoto infrastruktūru, cik detalizēti plānojums to ietver? Vai ir tādas kā rekomendācijas katrai pilsētai, kur veloceliņu tīkls būtu, vai tas vairāk tādā shematiskā plānojuma līmenī? Par priekšlikumiem gājēju infrastruktūras, tai skaitā gājēju pārejas, uzlabošanai, kur ir līdz pat dizainiskiem risinājumiem, kas ietver sevī paceltus, tā saucamos *gulošos policistus* vai paceltos krustojumus, vai kā savādāk. Uzskata, ka tas ir pilnīgi nepieciešams jau tādā detalizācijā, bet jautājums, vai visās pilsētās vai atsevišķās teritorijās? Trešais jautājums ir par publiskajām autostāvvietām, piemēram, par kādām likvidējamām, jaunbūvējamām, pārbūvējamām vai papildus izbūvējamām.

L. Laicāns atbild, ka šajā dokumentā izstrādās vispārīgas prasības, jo, ja runā par transporta plānošanu, tad cik dziļi *mēs ejam*, skatāmies pilsētas līmeni vai detalizāciju dziļāk. Šajā dokumentā redzam to kā virsdokumentu, kas dos kādas vadlīnijas, priekšlikumus un, ja būs nepieciešams, tad izstrādei nākošajos dokumentos.

J. Jākobsone iesaka autostāvvietas papildināt, it īpaši, piekrastē un pilsētās, tas varētu būt saistīts. Pārējās tad vadlīnijas, kā tālākas rekomendācijas izstrādei.

L. Laicāns norāda, ka piekrastes tematiskajā plānojumā ir autostāvvietu jautājumu iekļāvuši.

J. Bērziņš pauž komentāru, ka pirmie punkti, kas ir aprakstīti, vajadzētu drīzāk saukt par mobilitātes attīstības plānu, jo nav runa par tikai par transportu kā tādu. Ja skatās plašāk mobilitāti, kā cilvēki vispār pārvietojas jaunā novada teritorijā, tad nevar iztikt arī bez sabiedriskā transporta. Izsaka priekšlikumu, papildināt šo plānojumu ar sadarbību ar Kurzemes plānošanas reģionu un Autotransporta direkciju. Ir valsts institūcijas, kurām ir dati par sabiedriskā transporta plūsmu un noslodzi konkrētos maršrutos, un, izvērtējot šos mobilitātes punktus, var definēt punktus pieejamos pakalpojumus un pārsēšanās laikus, jo Talsu novadā tā ir problēma ar sabiedrisko transportu pārvietoties no viena novada gala uz citu. Ir reģionālie autobusi, bet tālāk pa novadu ir problemātiski, līdz ar to tas būtu jāskata kompleksi ar esošo ceļu infrastruktūru.

J. Bērziņš izsaka priekšlikumu, izvērtējot ceļu infrastruktūru, pievērst uzmanību iedzīvotāju skaitam un tā prognozēm, jo tādā tematiskajā plānojumā tiek definēta ceļu infrastruktūras nozīme, kas pēc tam tālāk paredz nākamās investīcijas, atkarībā vai tiek uzlabots vai atjaunots asfalta segums vai grants ceļi tiek pārtaisīti par asfaltētiem ceļiem, tas skar investīcijas. Ja zinām, ka konkrētās vietās iedzīvotāju skaits neplānojas palielināties vai pat iedzīvotāju skaits samazinās, tad uz to ciemu nav *jēga* plānot jaunu asfaltētu ceļu, nebūs iedzīvotāji – nodokļa maksātāji, kas par to samaksās. Tāpēc šajā infrastruktūrā tas būtu jāskata kopā ar iedzīvotāju skaitu, blīvumu un prognozēm, jo Talsu novadā pēdējos 20 gados ir samazinājies iedzīvotāju skaits vairāk par 20 procentiem, tendence nav augoša.

Saistībā ar piekrasti – šis tematiskais plānojums būtu jāskatās kontekstā ar Baltijas jūras un Rīgas jūras līča jūras telpisko plānojumu, tāpēc, ka tur ir definēti arī kuģu ceļi un kravu plūsmas. Līdz ar to, ja skatāmies kompleksi ceļu infrastruktūru kopā ar ostām, lai tālāk varētu saprast par iespējamo loģistikas punktu attīstību pie Stendes stacijas, ja tāda zona ir nepieciešama vai ir jau. Tas ir jāskata kompleksi kopā ar abām divām ostām. Abu ostu iesaiste ir svarīga, lai saprastu

kravu plūsmu un virzienus, lai arī varētu nodefinēt kravu plūsmu uz ceļa “Talsi – Roja” un “Upesgrīva – Roja”. Abi ceļi ir diezgan sliktā stāvoklī un uz ostām plūst dažādas kravas. Jāpievērš uzmanība, ka ne tikai Talsu novads apstājas pie krasta, bet tā kā mums ir piekraste un ir izstrādāts jūras tematiskais plānojums, tad piekraste *ieiet* jūrā tālāk.

Ja skatāmies mobilitāti, tad jāvērs uzmanība arī uz jahtu transportu, iespējamiem pasažieru pārvadājumiem uz Sāremā salu, uz Roņu salu, un attiecīgās pietātnes izveide, bet šīs lietas arī ir definētas valsts līmenī un jahtu tūrisma attīstības plānā. Piemēram, vairākos dokumentos ir atzīmēts, ka Kolkā nepieciešama jahtu pietātnes, jo kuģošanas attālums no Ventpils līdz Rojai ir pārāk liels, tādēļ samazinās jahtu tūristu skaits Rīgas jūras līcī.

J. Bērziņš jautā, kā ir plānots izvērtēt tiltus, vai līdz šim ir bijušas un cik tiltiem ir veiktas tehniskās apsekošanas?

L. Laicāns atbild, ka šis dokuments neparedz tehniskās dokumentācijas sagatavošanu, jāizvērtē cik ir pašvaldības tiltu.

J. Bērziņš norāda, ka nepieciešams nodefinēt, kuri ir valsts, pašvaldības, privātie tilti, un tad nodalīt kompetenci, kuram ir apsaimniekošana un saglabātība.

E. Gulbis norāda, ka nepieciešams precizēt punktu [tematiskajā plānojumā] par esošo tiltu izvērtējumu, tas jāpaplašina.

J. Bērziņš precizē, ka punktu [tematiskajā plānojumā] skaidrāk jādefinē.

A. Vītolīņš pauž, ka ilgtermiņā jāskatās, ka dzelzceļu elektrificēs, tas nozīmē, līdzko tas būs elektrisks, tad no Stendes Rīgas centrā varēs nokļūt stundas laikā, un tas var mainīt visa reģiona attīstību. Otru lietu min, līdzko sabiedrībai pieaugs *situētības* līmenis, tad noteikti kāds no mazajiem lidlaukiem sāks *kalpot*. Privātai hobiju aviācijai un biznesmeņiem tas parādīsies kā tāds *magnēts*. Nepieciešams runāt ar speciālistiem, kuri ir tajā aprītē un kuri spēj pastāstīt nianšes, piemēram, Ādažu lidlauks.

J. Jākobsone pauž, ka aktuāla lieta ir elektroauto uzlādes tīkls, bet jāsaprot vai to dara uz privātuzņēmēja rēķina, vai pašvaldība to attīsta un, kurās vietās tas varētu būt.

A. Vītolīņš papildina, runājot par elektro un autostāvvietām, var apvienot, ja paredz būvēt lielus stāvlaukumus, piemēram, pie lielveikaliem, aizņemot jau esošo stāvlaukumu, tad var būvēt arī kā nojumi, kura var kalpot gan ziemā, gan lietū, un vienlaicīgi ražo elektrību. Šī ir daudzās vietās izmantota prakse, kur neatdala šīs divas lietas.

J. Jākobsone, runājot par elektroauto uzlādes stacijām, norāda, ka Latvijā ir normatīvs, kur līdz 2025. gadam visām publiskām autostāvvietām ir jābūt vismaz vienai elektroauto uzlādes vietai un ļoti ir atkarīgs no apstākļiem, kādi ir elektroauto uzlādes stacijām - labāk ir zem nojumēm vai slēgtās telpās, jo savādāk nevar nodrošināt pietiekamu uzlādes ātrumu, kas ir svarīgi pilsēttelpā un neaizņemt vienu autostāvvietu uz astoņām stundām.

J. Bērziņš piekrīt, ka nepieciešams konceptuāls izvērtējums, piemēram, piekrastes zonā visas stāvvietas, izņemot Kolkasragu, ir bezmaksas autostāvvietas, kur elektropieslēguma nav. Ja šī prasība ir, tad drīzāk nepieciešams audits vai informācija, kur šie punkti var būt un, iespējams, ka šī stāvvietā kļūst par kādu mobilitātes punktu kā potenciālo iespēju.

A. Alksniņš runājot par sabiedriskā transporta savienojamību, akcentē, ka nepieciešams risināt maršrutus, kuri ir nepārtraukti, ja cilvēks vēlas nokļūt no piekrastes līdz novada dienvidu daļai.

Runājot par velociņa shēmu, jautā, vai tas ir lokāls, kad tiek apskatīta tikai piekraste, Talsi, vai tas ir domāts velo kā mikromobilitātes rīks, kur pārvietoties arī novada teritorijā un, kad ir tāds velociņa tīkls, kas savieno, piemēram, pašlaik ir izbūvēts no Talsiem līdz Dižstendei, vai to varētu integrēt un pagarināt arī līdz dienvidu daļai, ietverot Stendi un Sabili, vai tas ir savietojams esošajās sarkanajās līnijās, vai kaut kas jāmaina. Varbūt šis ir tematiskais plānojums, kur varētu arī noteikt kādas izmaiņas ir nepieciešamas, lai izveidotu šādu alternatīvu pārvietošanās veidu, kuru izmantotu ne tikai cilvēki ikdienā.

A. Alksniņš jautā, kas ir domāts ar mikromobilitātes punktiem, vai tur ir kas nodefinēts sīkāk un kas varētu pietrūkt šajos punktos?

L. Laicāns atbild, ka, runājot par velotransportu, pašlaik ir nedefinēta Talsu pilsēta un piekraste. Attiecībā par mobilitātes punktiem, stratēģijā ir noteikti mobilitātes punkti, bet būtu nepieciešams tālāks redzējums.

I. Ozoliņa norāda, ka tas ir saistīts ar uzdevumu par sarkano līniju platumiem, it īpaši ja runa ir par pilsētu un ciemiem. Ja dod uzdevumu definēt sarkano līniju platumus, tad tur arī ietver šos veloceliņus, un plānojumā nepieciešams prasīt ielu profilus norādīt, teritorijas vai tematiskajā plānojumā tiek definēti ielu profili.

A. Alksniņš izsaka priekšlikumu, transporta plānu sadalīt sīkākos apakšplānos, kur secīgi ar laiku var atrisināt, ka mikromobilitāte ir nodalīta no lielā transporta plāna, ja to nav iespējams izdarīt vienā periodā. Ja mērogs ir par lielu, tad iespējams nepieciešams izvērtēt prioritātes un sākt ar tām.

L. Laicāns atbild, ka ir iekļautas tās lietas, kuras *prasa* likums un noteikumi.

D. Veinberga uzsver, ka transporta attīstības plānam ir saistība ar ainavu plānu un ka savstarpējā ietekme ir jāskata, jo ainavu plānā, piemēram, būtu noteikti kādi būtiskie objekti – vai aizsargājамie, kur jāmazina transporta ietekme, vai arī tie, kuri jāsasniež kā īpaši svarīgi tūrisma objekti, un kur ir sasniedzamība jānodrošina. Mijiedarbība.

L. Laicāns atbild, ka no viena dokumenta informācija, nosacīti, *pāries* uz otru dokumentu.

I. Ozoliņa pauž, ka aizbraucot uz Skandināviju vai Eiropu, kur ir šis ainaviskais posms, ir iespēja arī apstāties un izbaudīt ainavu ilgāk. Tā ir tā sasaiste par abu plānu lietojumu.

J. Jākobsons jautā, vai kopā izsludinās? Vai katram ir savs izstrādātājs? Vai tas notiks secīgi, vai paralēli?

L. Laicāns atbild, ka katrs tematiskais plānojums tiks izsludināts atsevišķi.

J. Jākobsons jautā, kāds ir laika termiņš?

L. Laicāns atbild, ka uz doto brīdi nav izsludināts iepirkums teritorijas plānojumam, esot rēķinājuši, ka teritorijas plānojuma izstrāde aizņems divus ar pusi gadus, t.i., ņemot vērā līdzšinējo pieredzi. Tas varētu būt 2025. gada vidus.

J. Jākobsons secina, ka tad varētu būt kopējais tematiskais plānojums plānošanas līmenī ar noteiktiem citiem nākošajiem soļiem un izstrādājamiem plāniem detalizācijā, jo termiņš nav liels.

J. Bērziņš pauž, ka tad obligāti ir jāmazina darba uzdevums.

A. Alksniņš ierosina pamainīt šo darba uzdevumu tā, ka izņemt ārā no ārpakalpojuma, piemēram, Talsu pilsētas veloceliņa tīklu. Savukārt, Talsu veloceliņu plānojumu varētu izstrādāt pašvaldības Attīstības nodaļa, neatkarīgi no tā, ko dod ārpakalpojumā. Tādā veidā pārlietot svaru ne tikai ārpakalpojumam, bet arī iekšienē paši plānotāji varētu veikt.

A. Alksniņš iesaka, profesionāļiem vairāk strādāt novada līmenī. Tik lokālas lietas kā konkrētas pilsētas, ciema veloceliņu tīkls, tas ir detalizētāks skatījums, ko varētu neietvert lielajā plānojumā, to var izstrādāt pat atsevišķi. Ja ir kādas iestrādes, tad pat var ņemt ārā. Ja nepareizi lēmumi tiek pieņemti jau novada līmenī, tad arī detalizācija būs nepareiza.

L. Laicāns skaidro, ka pašvaldība šī gada sākumā apzināja informāciju par velomaršrutiem un principā ir jau sagatavota. Šajā gadījumā par veloinfrastruktūru ir skaidrs, ka tā ir transporta kopējā sastāvdaļa, tāpēc būtu jāietver kopējā transporta plānā, tāpēc šis punkts ir iekļauts. No pašvaldības varēsīm dot izstrādātājiem jau sagatavotu materiālu, lai kopējā dokumentā to iekļautu.

E. Gulbis informē, ka šis jautājums ir izskatīts.

5. Par tematiskā plānojuma “Talsu novada ainavu plāns” izstrādes uzsākšanas projekta izvērtēšanu

E. Gulbis dod vārdu L. Laicānam ziņot par 5. darba kārtības jautājumu.

L. Laicāns ziņo par tematisko plānojumu un tiek demonstrēta prezentācija.

D. Veinberga jautā, kāda ir prakse Talsos, vai ielu ainavas arī tiek uzskatītas par ainavām, kuras ir jāapskata šādā tematiskā plānojumā? Tas ļoti sasaistās ar sarkano līniju platumu, ja, piemēram, ielās nav koki, bet pilsētā ar laiku paredzam, ka tie ir zaļie koridori pa kuriem iedzīvotāji nonāks no dzīvesvietas līdz parkiem un atpūtas teritorijām. Tad ir vajadzīgi ielu stādījumi. Ja vieta sarkanajās līnijās nav paredzēta un platums neatļauj, ir tikai komunikācijām vieta, tad koki nekad tur nebūs. Līdz ar to tas cieši sasaistās un vajadzētu to noteikt.

A. Alksniņš jautā, vai ainava tiek ietverta kā pilsētainava? Uzsvāru liktu uz pilsētas raksturīgākajiem skatupunktiem, vai tā ir kā ainavas sastāvdaļa un, piemēram, Talsiem ir viena no skaistākajām pilsētas panorāmām Latvijā. Arī Sabilei ir vecpilsētas ainava, kuru redzam no Abavas upes puses tilta skatoties virzienā uz kalniem – Pilskalnu un Vīna kalnu. Vai šāda ainavu telpa tiktu regulēta, ko var tur darīt un ko nevar darīt? Lai nebūtu tā, ka šajā ainavā kaut kas nekontrolēti notiek, kas izmaina šo kopīgo *bildi* nelabvēlīgā virzienā.

Plkst. 15.27 dalībai sēdē pievienojas I. Kļaviņa.

L. Laicāns atbild, ka tik detalizēti pilsētas netiks apskatītas, bet to ko ir paredzējuši šajā darba uzdevumā – vēlas ainavu dalījumu pēc nozīmes izdalīt - lokāla, reģionāla, piemēram, arī nacionālas nozīmes ainava.

I. Ozoliņa pauž, ka instrumenti ir diezgan reāli, tikai grūti uztvert iedzīvotājam, kurš tiek aprobežots. Tās ir apbūves līnijas, kuras nedefinējas mehāniski, bet kuras tiek ievilkas, tās ir apmežojamās vai neapmežojamās platības, tās ir saglabājamās lauksaimniecības zemes vai kartēti parki.

J. Jākobsone, runājot par saules un vēja parkiem, norāda, ka būtu labi norādīt dažādas rekomendācijas, jo dažādās valstīs ir dažādas pieejas. Austrijas pieredze ir, kad saules paneļus liek tikai uz ēkām, nevis uz lauksaimniecības teritorijām ainaviski vērtīgās zonās. Savukārt Ungārijas pieredze ir, ka viņi no publiskās telpas, kas ir ainaviski vērtīga, nodala ar koku vai stādījumu joslām.

J. Bērziņš norāda, ka šis ir pārāk detalizēti laika posmam, kas ir atvēlēts. Nepiekrīt apgalvojumam, ka ainavu plāns ir vienkāršāks kā transporta plāns. Tas ir sarežģītāks un filigrānāks darbs. Tas ir atkarīgs no mēroga. Pēc šī darba uzdevuma, nevar saprast kādā mērogā tas ir jādara, jo šeit specifiski ir detalizētas lietas par konkrētiem pilsētelpas elementiem un tad ir ļoti plašas lietas. Izsaka priekšlikumu, gan par transporta plānu, gan ainavu plānu, palikt lielajā reģionālajā līmenī, konkrēti nedefinējot tās lietas, kas ir jārisina pēc teritorijas plānojuma apstiprināšanas, lai būtu laiks *iziet cauri* detalizēti. Piekrīt, ka jāskatās publiskā ārtelpa, pilsētelpa, bet tam vien var būt veltīts gads, tikai veicot padziļinātu pētījumu par pilsētām un lielākajiem ciemiem.

Ainavu plānā jānedefinē ne tikai aizsargājamās un vērtīgās ainavas, bet būtu arī jādefinē, kurās ainavās vēja parki nerada kaitējumu vai pat ir iespējams radīt šo jauno antropogēno ainavu.

Industriālās teritorijas nozīmē ne tikai ražošanas zonas ar angāriem un rūpnīcām. Mums novadā ir daudz purvi, kā arī karjeri. Pie tā, kas notiek Eiropā un ar kūdras apstādīšanu, ir jādomā un jāsaprot, kāda veida ainavas varētu tikt paredzētas šajos kūdras purvos, piemēram, Lielsalu purvs.

J. Bērziņš norāda, ka jādomā uz priekšu un kas ir tas ko var paspēt ielikt lielajā plānā, un ko var paspēt ielikt tematiskajā plānā. Ja nav vēl izsludināts iepirkums, varbūt veltīt laiku desmit mēnešus un lielos vilcienos šīs abas lietas apvienot, t.i., gan mobilitāti, gan ainavas skatīt kopā, definējot precīzi tās lietas, kas ir jādetalizē pēc teritorijas plānojuma pieņemšanas.

J. Derkevica-Pilskunga, raugoties no zīmolveidības un tūristu piesaistes viedokļa, pauž, ka jāiezīmē virziens, kas novadam būs *odziņa*, ar kuru piesaistīs tūristus, pirmkārt, un, otrkārt, ar ko liksiet iedzīvotājam lepoties ar vietu, kur viņi dzīvo, bet stratēģiski lielos virzienos, ne detalizēti. Piemēram, vai tās ir mežonīgās pļavas pilsētas vidū ar bitēm, vai tie ir akmens dārzi. Kaut kas raksturojošais, kuru vajadzētu integrēt, lai ar kaut ko atšķirtos.

J. Jākobsone piekrīt, ka tas ir svarīgs šī plānojuma uzdevums – nedefinēt tās īpašās vērtības un pēc tam strādāt ar tām. Pašlaik tā šeit trūkst.

J. Derkevica-Pilskunga pauž ideju, ka var veidot vienojošu stāstu par laukakmeņiem.

D. Veinberga min, ka katram novadam ir nedefinējamas unikālās vērtības, kuras jau ir un ainavu tematiskais plāns ir tāpēc, lai precīzāk viņu definētu. Izpētot, mēs definējam, kas mums ir un kādā stāvoklī. Kad ir definētas īpašās vērtības, izanalizē, kuras ir tās, kuras ir tikai Talsu novadam un tad tikai pie tām strādā tālāk uz aizsardzību un izmantošanu arī. Tad redzam, vai tie ir meži un jūra, vai ir arī kādi citi dabas elementi. Pieredze liek secināt, ka tomēr dabas elementi būs tie, kas nākotnē visvairāk pievilks cilvēkus, kas būs noguruši no intensīva darba digitālajās vietnēs. Daba ir tā, kas dos pievienoto vērtību, ja viņa būs aizsargāta un īpaši pasniegta, sasniedzama pa veloceļiem un skaistiem autoceļiem, un kājām maršrutiem. Pat Padomju Savienībā bija normatīvi, kā gar rūpnīcām un cik platas gar rūpnīcām drīkst būt un kā jāveido apstādījumi un kādi koki, kā veidoja joslas, lai ietekme būtu mazāka. To būtu vērtīgi atjaunot, sevišķi vērtīgu dabas teritoriju tuvumā.

E. Gulbis jautā, vai kādam ir jautājumi? Ierosina skatīt nākamo sēdes darba kārtības jautājumu.

6. Par tematiskā plānojuma "Talsu novada piekrastes attīstības plāns" izstrādes uzsākšanu.

L. Laicāns ziņo par tematiskā plānojuma "Talsu novada piekrastes attīstības plāns" izstrādes uzsākšanu.

E. Gulbis informē, ka sēdes dienas kārtībā šis jautājums nav iekļauts.

E. Gulbis izsaka priekšlikumu, iekļaut šo jautājumu šīs sēdes darba kārtībā.

Komisijai iebildumu nav.

Ļauj L. Laicānam turpināt ziņot.

L. Laicāns turpina ziņot, ka šis ir specifisks tādēļ, ka iet runa jau par konkrētu nedefinētu teritoriju. Arī šeit no iepriekš skatītajiem tematiskajiem plānojumiem daudz informācija jau integrēsies. Jūras piekraste ir 100 km, kas nāk ar saviem izaicinājumiem, tāpēc nepieciešams šo teritoriju atsevišķi paskatīties. Ir problēmas gan ar autostāvvietām, gan ar atkritumiem, gan piekļuves vietām, jūrām, krasta erozijas teritorija.

E. Gulbis jautā, ja iepriekšējos tematiskajos plāņos skatām samērā līdzīgas lietas un arī tiek iekļauta šī piekraste, tad izdalām un taisām atsevišķu plānu?

L. Laicāns atbild, ka Domē izskanēja priekšlikums un tika atbalstīts, ka skata atsevišķā dokumentā.

E. Gulbis jautā, varbūt izņemt laukā tās lietas, kas ir citos dokumentos, un atstāt tikai tās, kas ir šeit noteiktas. Atstāt tikai, kas ir saistīts ar piekrasti, piemēram, Ziemeļkurzemes raksturīgās kultūrvides un piekrastes tradicionālās apbūves saglabāšanas priekšlikumi, iekļaušanai Talsu novada teritorijas plānošanas un teritorijas apbūves noteikumos. Tā sašaurinās darba uzdevums, līdz ar to, tas tiks izstrādāts precīzāks.

J. Bērziņš iesaka, atšķirībā no plānojuma par transportu un ainavām, šeit daudz lielāku detalizācijas pakāpi.

A. Vītoliņš norāda, ka jādomā kā padarīt pievilcīgākas piekrastes ostas, lai jahtas piestātu.

E. Gulbis lūdz komisijas locekli I. Kļaviņu iepazīstināt ar sevi.

I. Kļaviņa iepazīstina ar sevi un informē, ka ir daudz darbojusies ar piekrastes jautājumiem, gan projektējot, gan plānojot.

I. Kļaviņa norāda, ka attīstot kādus virzienus un iespējas piekrastes teritorijā, lai seno ciemu izpēte būtu daudz rūpīgāka un pamatīgāka, lai saprastu, ka tur ir dzīvojuši cilvēki un, ka jāļauj cilvēkiem tur būt, un šo nozīmi pastiprināt.

I. Ozoliņa min, ja ciema robežas tiek pārskatītas, tad vairāk tiek definēti ciemu centri un ciemu centru publiskā ārtelpa. Tas būtu tas bonuss, ko piekrastei dot klāt, jo ciems kā liels privātmāju koncentrētāka teritorija, tas jau nedarbojas. Tad paliek par vasarnīcas vai kādam visa gada kaut kādu teritoriju. Pienesums ir tas, ka tiek definēta publiskā ārtelpa - laukums, platība, stāvvietas, kas cilvēku tur aicinātu. Tā ciemus varētu atdzīvināt.

I. Kļaviņa norāda, ka pašvaldības īpašumā ir vairākas zemes, lai piekļuvi līdz jūrai nodrošinātu. Kādēļ gan nevarētu būt ierosinājuma vēl kādām teritorijām kļūt par pašvaldības īpašumā esošām? Ir iespējams tādas lietas virzīt.

Norāda, ka piekrastē ir daudz problēmjaudājumu, ieskaitot ciema savienojošos ceļus, kur pašvaldības īpašumā esoši ir atsevišķi ceļa posmi.

7. Par Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu individuālo aizsargjoslu projekta izvērtēšanu

L. Laicāns ziņo (tiek demonstrēta prezentācija), ka uz doto brīdi Talsu novada teritorijā atrodas 258 valsts aizsargājami kultūras pieminekļi. Valsts kultūras pieminekļiem tiek noteiktas aizsargjoslas, ja atrodas pilsētā, tad mazāk, ciemos un lauku teritorijās – 500m. Attiecībā par šo dokumentu, ir sadalīts divās daļās: 1. individuālas aizsargjoslas noteikšana 79 valsts aizsargājamiem kultūras pieminekļiem, kas atrodas pilsētu un ciema teritorijās vai aizsargjoslas skar pilsētu un ciema teritoriju. Tie ir arhitektūras pieminekļi – 63%, arheoloģijas – 34%, pilsētībūvniecības – 3%. Jāņem vērā, ka aptuveni puse no tiem ir veidojušies muižas apbūves pieminekļi, respektīvi, tā būs muižas apbūve, kurā iekļausies vairāki pieminekļi. 2019. gadā Talsu pilsētai tika veikts pētījums “Talsu pilsētas vēsturiskā centra kultūrvēsturiskā mantojuma inventarizācija”, kur veikta inventarizācija katrai ēkai. Saskaņā ar šo dokumentu tika izstrādāts priekšlikums – paplašināt teritorijas robežu un aizsargjoslu. Ņemot vērā šo priekšlikumu, nepieciešams saprast, ko darām ar to tālāk, vai *ejam* uz pilsētībūvniecības teritorijas paplašināšanu vai tomēr precizējam atsevišķas vietas, kur tas vajadzētu būt.

J. Jākobsone min, ka šis ir svarīgs solis, lai lieki neapgrūtinātu īpašniekus tur, kur to nevajag, un noteiktu tādas prasības tur, kur to vajag. Jautā, kā nonācāt līdz 79 [valsts aizsargājamiem kultūras pieminekļi, kuriem nosakāmas individuālās aizsardzības zonas]?

L. Laicāns atbild, ka ciemu un pilsētu teritorijās ir blīvāka apbūve un vairākus nekustamos īpašumus tas skar arī lauku teritorijā, kur ir mazāka ietekme uz šiem īpašumiem. Puse ir muižas apbūves pieminekļi, kurus kompleksi skatīsies.

J. Jākobsone jautā, kā ar Sabili un Valdemārpili?

L. Laicāns atbild, ka Sabile un Valdemārpils ir pilsētībūvniecības pieminekļi, bet informāciju par aizsargjoslām nepieciešams apskatīties.

J. Jākobsone izsaka, ka par Sabili un Valdemārpili nepieciešams apskatīties individuālo aizsargjoslu. Sprotot, ka atšķirība ir tā, ka šīm pilsētām nav izpētes, un ka varbūt tādēļ ir liktas nākamajā kārtā. Svarīgi ir papētīt vairāk.

Līdzīgā statusā ir ciemi – Košrags un Sīkrags, kur mantojuma pārvalde [Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde] izstrādāja vienotās vadlīnijas, kā attīstīt ciemu apbūvi.

Paskaidro, ka ir valsts nozīmes un vietējās nozīmes pieminekļi, kur pēc normatīvajiem grozījumiem, vietējas nozīmes pieminekļu aizsargjosla ir pašvaldības administrēšanas jautājums, nav nepieciešami saskaņojumi ar mantojuma pārvaldi. To nepieciešams precizēt. Līdz ar to vietējas nozīmes pieminekļu zonu jau tagad pašvaldība administrē.

L. Laicāns atbild, ka aizsargjoslas lielums nemainās. Par Košragu un Pirtagu, tie ir specifiski pilsētībūvniecības pieminekļi.

Par Sabili un Valdemārpili apsola precizēt informāciju.

A. Alksniņš pauž, ka novadā tomēr ir četras pilsētas. Stende ir visjaunākā pilsēta Latvijā, tomēr Sabile, Talsi, Valdemārpils, ir viena laika pilsētas, viens būvniecības laiks. Šajā vai kādā citā plānā tomēr būtu inventarizācija jāveic tāpat kā Talsiem, jo degradācija, kas notiek ar Sabiles vecpilsētu ir *apbrīnojama*. Kopš piecdesmitajiem gadiem, pēc Otrā pasaules kara, viss ir pasliktinājies. Ir jābūt plānam, nākotnes vīzijai, kā to mainīt.

Plkst. 16.18 iziet D. Veinberga.

A. Alksniņš, jautā, vai mantojuma pārvalde piekritīs tādām kompromisam, ka gribēsiet samazināt, bet viņi būs pret?

L. Laicāns atbild, ka pēc noteikumiem ir jāsaskaņo ar Kultūras mantojuma pārvaldi [Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde] šis projekts.

I. Kļaviņa paskaidro, ka tagadējās aizsargjoslas jau ir gan Sabilei, gan Valdemārpilij, bet varētu kaut kur mainīties un palielināties, nevis samazināties, tāpat kā Talsiem, bet tikai pēc tam, kad arī šīm pilsētām un arī šiem diviem ciemiem – Košrags un Sīkrags, tiktu veikta līdzīga tipa inventarizācija, kāda tika veikta Talsiem, jo šis punkts ir ielikts tādēļ, ka Talsiem ir veikts pētījums, kurā ir ierosinājums aizsargjoslu palielināt, šajā gadījumā runājot par pilsētībniecības pieminekļiem. Citiem, kas ir kā punktveida pieminekļi, kuriem areāli ir kādi 500m, tad tas ir vairāk runāts par samazinājumu ar tādu precizējumu, lai būtu jēgpilns aizsargjoslas *darījums*. Sabilei, Valdemārpilij un abiem piekrastes ciemiem ar laiku vajadzētu domāt par šo inventarizāciju, bet tas nebūs šis darba uzdevums, kas runā par robežu maiņu.

L. Laicāns paskaidro, ka ir divas lietas. Pirmā, kultūras piemineklis, kā kultūras pieminekļa robežas, ja tas ir arheoloģijas, tad būtu sava robeža, un otrs ir, ka aizsargjosla veidojas. Šajā gadījumā mēs runājam par aizsargjoslām, ne par pieminekļu robežām. Par pieminekļu robežām runājām Talsu gadījumā, jo tur ir priekšlikums, bet tas ir sarežģītāks jautājums, tur ir jāņem vērā, ka tas ir aprobežojums uzreiz.

J. Jākobsone, paturpinot Valdemārpils un Sabiles situāciju, norāda, ka ir minēta Valdemārpils sinagogas apbūve, Valdemārpils luterāņu baznīca, kas ir jau iekšpus pilsētībniecības piemineklim, par kuru it kā nerunājam, jo nav izpēte. Vajadzētu vienotu pieeju – vai runājam par visu Valdemārpili un arī par pilsētībniecības pieminekļa aizsargjoslu, tajā skaitā, par šo kultūras pieminekli.

Iesaka skatīt kopā, bet vai varam uzreiz Sabili un Valdemārpili, kā pilsētībniecības pieminekļus vai šo paņemt ārā, Kā saredzat ilgtermiņā? Cik daudz naudas var veltīt tādām izpētēm kā Sabilei un Valdemārpilij, un šiem diviem ciemiem, kas ir Košrags un Sīkrags, vai labāk tagad jau strādāt pie individuālām aizsargjoslām, jo skaidrs, ka visiem šiem tematiskajiem plānojumiem un teritorijas plānojumiem tuvākajā laikā nav paredzēts finansējums.

E. Gulbis informē, ka plāns, *liekot* budžetu, bija, ka šī gada laikā izstrādājam inventarizāciju Sabiles pilsētībniecības piemineklim un nākamgad Valdemārpils. Šogad budžetā tika paredzēti 10 000 eiro, bet tika saņemts cenu piedāvājums, kur par inventarizāciju norādīts 30 000 eiro, līdz ar to šogad tam nepietiek finansējuma. Plānots bija šogad veikt inventarizāciju Sabilei, nākamgad Valdemārpilij un pēc tam to *liek iekšā* teritorijas plānojumā.

A. Alksniņš pauž, ka, ņemot vērā, ka tā ir liela teritorija, tā ir investīcija nākotnē.

A. Astrātovs norāda, ka nepieciešams būvvaldei doties uz domes sēdi un lūgt papildus finansējumu inventarizācijas nodrošināšanai, šogad papildus lūgt 20 000 eiro Sabiles pilsētas inventarizācijai, nākamgad 30 000 eiro Valdemārpils pilsētai.

Notiek diskusija.

Plkst. 16.25 ienāk D. Veinberga.

J. Jākobsone norāda, ka būtu lietderīgi, ja izpētes tiktu veiktas līdz teritorijas plānojumam, tad varētu uzreiz aizsargjoslas vienā procesā, jo katra šādas aizsargjoslas grozīšana ir saistīta ar daudzām administratīvām procedūrām, informēt visus iedzīvotājus, saskaņot ar Nacionālo kultūras mantojumu pārvaldi un visām pārējām institūcijām. Tie ir gari procesi. Ja to visu var izdarīt vienā teritorijas plānojumā, tad tas ir daudz lietderīgāk.

J. Bērziņš papildina, ka inventarizācijas gan šīm divām pilsētām, gan piekrastes ciemiem, uzreiz aiziet tālāk kā pamatinformācija ainavu plānam, arī tematiskajiem plānojumiem, kā arī tūrismam, jo ir lietas, ko zina vietējie kas ir un kas nav, bet tas ka ir inventarizācija un ir nedefinēts, stāvoklis, tas var palīdzēt tālāk veidot pašvaldības finansējumu un konkrētus pieteikumus Eiropas fondiem - atjaunošanai, neatjaunošanai. Inventarizācija ir svarīga, lai saprastu, kas ir un kas nav, un ko ar informāciju tālāk darīt.

Iesaka ņemt ārā ciemus, Valdemārpili un Sabili, pirms nav inventarizācija. Ja tie ir atsevišķi projekti, jebkurā gadījumā, ka tas nav viens projekts visiem, bet katrai no zonām ir atsevišķa dokumentu paka. Kad ir inventarizācija, tad atkarībā no tā, kāda ir rocība, var *palaist* atsevišķām

pilsētām. Ja Sabilei ir inventarizācija, tad *taisām* arī aizsargjoslas, lai tas būtu pabeigts. Ejam secīgi cauri, atkarībā no pašvaldības iespējām.

I. Kļaviņa piekrīt, jo teritorijas plānojumu vēlāk var ar lokālpilnojumu kādai speciālai jomai, piemēram, vēsturiskā centra teritorijai, arī radīt lokālpilnojumu, kurā tad tiktu pēc tam šīs jaunās inventarizācijas rezultātā radītie rezultāti ielikti iekšā un plānot šī plānojuma ietvaros kaut kādu nelielāku teritoriju, jo šis lielais plānojums būs inerts, milzīgs.

J. Jākobsone piekrīt, ka būtu prātīgi soli pa solim, bet tad no saraksta jāņem ārā objekti, kas atrodas pilsētbūvniecības pieminekļos, jo tas ir komplekss jautājums. Par Košragu un Sīkragu runājot, ierosina atstāt sarakstā un strādāt ar individuālajām aizsargjoslām, jo to izpēte būs 10 gadu jautājums. Šie būtu vienīgie ciemi, kam būti tik detalizētas izpētes. Norāda, ka ciemi ir pētīti mantojuma pārvaldes rekomendācijās un vadlīnijās.

3. Par bērnu laukuma Brīvības ielā 24, Talsos, darba uzdevuma izvērtēšanu

E. Gulbis informē, ka ziņotājs atrodas attaisnotā prombūtnē un tā aizvietotājs atteicies piedalīties komisijas sēdē, tādēļ centīsies ziņot pats.

E. Gulbis ziņo, ka jau ilgāku laiku tiek domāts par to, kur izvietot bērnu rotaļu laukumu Talsu pilsētā. Līdz ar to biedrības "Talsu Komersantu Klubs" startēja *Leader* projektā, sadarbībā ar Talsu novada pašvaldību, uzstādīt rotaļu iekārtas Talsu pilsētā, zemes vienībā Brīvības ielā 24.

E. Gulbis lūdz komisijas locekļus pēc komisijas sēdes visiem komisijas locekļiem aiziet apskatīt šo vietu, kā tā izskatās dabā. Teritorija atrodas pie Brīvības ielas, blakus atrodas Ķēniņkalns, kas tagad tiek atjaunots, ar pastaigu takām un atpūtas vietām. Pati zemes vienība ir samērā līdzens laukums, kuru šķērso gar teritorijas malu *ceļš*. No teritorijas ir labi saredzams Talsu panorāmas skats, īpaši ziemas periodā, kad kokiem nav lapojums. No abām pusēm ir redzamība, gan no Pilskalna šo teritoriju ziemas laikā var redzēt. Blakus ir Leču kalns ar 1905. gada pieminekli. Teritorija ir no vairākiem skatu punktiem redzama.

I. Kļaviņa iesaka sākt vispārīgi ar ievadu par bērnu laukumu Talsu pilsētā.

E. Gulbis paskaidro, ka ilgstoši ir bijis viens bērnu rotaļu laukums Talsu pilsētā. Tika izstrādāta koncepcija visai Vilkmuižas ezera teritorijai, kurā bija iekļauts arī šis bērnu laukums, esošo bērnu laukumu palielināt, izvietot dažādām vecuma grupām netradicionāla tipa bērnu laukumu, kas būtu pielāgots apkārtējai videi un Talsu vecpilsētai. Jau ilgstoši Talsu pilsētas iedzīvotāji vēlas, lai pilsētā būtu izvietoti bērnu laukumi un lai būtu arī standarta tipa bērnu laukums. Pašvaldība izveidoja darba grupu ar speciālistiem, kuri apsekoja vairākus īpašumus Talsu pilsētā un izvērtēja tos. Tika izveidota arī aptauja Talsu novada iedzīvotājiem par to, kur viņi saredz bērnu laukumu. Tika piedāvātas četras vietas un viena tām bija šī, tad Pionieru parks, tad teritorija starp Darba, Avotu, 1. maija, un Kļavu ielām.

Norāda, ka lielākā daļa daudzdzīvokļu ēku iekšpagalmu bērnu laukumi ir savu laiku nokalpojuši, ļoti maz ir izveidoti jauni bērnu rotaļu laukumu.

I. Kļaviņa norāda, ka pašvaldības īpašumā ir neliela daļa zemes, pārējais ir daudzdzīvokļu īpašnieku īpašumā.

E. Gulbis norāda, ka pašvaldībai ir minimālas iespējas kaut kur izvietot. Bērnu laukumi nav izvietoti ne pie parkiem, ne publiskiem objektiem, kas būtu nākotnē jādara attīstot kopēju bērnu laukumu koncepciju Talsu pilsētā.

A. Alksniņš informē, ka pirms dažiem mēnešiem ir piedalījies *online* tikšanās saistībā ar šiem bērnu laukumiem, un tika izvērtētas vairākas potenciālās novietnes. Toreiz vienbalsīgs bija par Vilkmuižas parka attīstību. Līdz ar to nav īsti skaidrs šī konkrētā laukuma pamatotība un kas to attīsta – pašvaldība vai biedrība?

E. Gulbis atbild, ka tā ir sadarbība starp biedrību un pašvaldību.

J. Jākobsone secina, ka šajā mirklī neizskatām Vilkmuižas teritoriju, tāpēc, ka tur ir projekts trīs kārtās nestandarta bērnu laukumam. Tagad runa ir par piecām standarta ierīcēm. Lūdz pastāstīt sīkāk, kāda veida un apjoma rotaļu laukumu ir runa?

E. Gulbis apstiprina, ka biedrība ir izvēlējusies šo vietu, atbilstoši darba grupai, kas apsekoja šo gabalu. Biedrība ir izveidojusi pieteikuma projektu, kurā ir norādīti pieci rotaļu elementi, un, lai kvalitatīvāk izvietotu, tad no pašvaldības puses nāca ierosinājums veidot koncepciju zemes vienībai, lai pēc iespējas labāk iekļautos ainavā, gan arī labāk tiktu izvietotas šīs rotaļu iekārtas. Līdz ar to šis būtu viens no vairākiem bērnu laukumiem pilsētā. No komisijas būtu svarīgi saprast, vai šī vieta ir piemērota un atbilstoša šāda tipa bērnu laukumam, vai zemes vienībai jādod kāda cita lietošana, izvietot kādu citu funkciju.

I. Kļaviņa izsaka priekšlikumu, šīm standarta iekārtām iedot tematisku ideju – pirmkārt, tas ir Ķēniņkalnā un no turienes var redzēt bijušo ķēniņa pili pāri ezeram, tad *Ķēniņa* ideju varētu šajā laukumā ieviest, lai būtu ne tikai parastais bērnu laukums, bet ar ievirzi ar vēstures stāstu vai teikas stāstu, vai teiku par pili vai ezeru. Kopīgā doma tāda, lai būtu ķēniņa *būšana* tiktu iesaistīta, lai būtu papildus pievienotā vērtība pietiekoši vienkāršām iekārtām.

Plkst. 16.57 iziet A. Vītoliņš.

J. Jākobsone pauž, ka bērnu rotaļu laukumiem vai dažām iekārtām jābūt pie jebkura publiska objekta. Būtu jābūt vismaz pāris ierīcēm, tajā skaitā, pie Talsu promenādes, arī Ķēniņparkā. Arī citās vietās, kur taisītu publisku vietu, tur arī būtu labi šīs ierīces. Vai Ķēniņparkā aiz Koklētāja [pieminekļis “Koklētājs”] ir šīs ierīces? Ja nav šīs ierīces, tad tas būtu labs papildinājums. Ja tomēr ierīces ir, tad salāgošanu vajadzētu paskatīties. Uzskata, ka pie Talsu ezera promenādes arī varētu atrast vietu neliela tipa bērnu ierīcēm. Bērnu rotaļu laukumiem vajadzētu ieviest, kaut arī standarta, ka ir ar saules paneļiem izgaismots, lai arī tumsā ir izgaismots. Augstās tehnoloģijas ņemt talkā, lai jauno paaudzi izglītotu, bet blakus kaut kam.

Plkst. 15.59 ienāk A. Vītoliņš.

I. Kļaviņa uzskata, ka svarīgāk ir nevis viens liels laukums mazā pilsētā, bet izklaides laukumi daudzās vietās, tajā skaitā, lai tie būtu daudzdzīvokļu ēku pagalmos. Varbūt, ka pašvaldība var izstrādāt kādu lokālpilnojamu vai detālpilnojamu, lai iedzīvotāji, kuriem pieder zemes būtu ieinteresēti virzībā. Mazā pilsētā būtu svarīgi, lai būtu izklaides un viens virzošais lielākais būtu tas, ko attīstītu pie Vilkmuižas ezera, kur koncepcijas ietvaros ir noteikta doma, kas iesāktos ar bērnu laukumiem, turpinātos ar skeitparkiem un riteņu trasēm. Norāda, ka tas īpašais nav *standartīgais*, kas pievilinātu ciemiņus un arī pašu cilvēkus.

J. Bērziņš jautā, kādā stadijā šis ir?

A. Astrātovs atbild, ka šobrīd vēlme pēc papildus bērnu laukumiem pilsētā nenoliedzami ir. Deputāti konceptuāli ir vienojušies, ka šeit varētu būt bērnu laukums un koncepcijas izstrāde notiks. Varbūt ir kāds priekšlikums attiecībā uz pašu koncepciju, ja to darām, ko koncepcijā papildus prasīt koncepcijas izstrādātājam?

I. Ozoliņa jautā, vai tiks vērtētas arī koncepcijas līmenī izmaksas? Tas ir būtiskākais. Tas ir stāsts par ideju izmaksām, jo, ja izmaksas ir mazas un tas tiešām ir standarta laukums ar sarkani dzelteniem zilām rotaļu iekārtām, tad tā vieta ir kategoriski neatbilstoša. Ja izmaksas ir pilnīgi citā līmenī, tad tās ir kvalitatīvas, interesantākas, kaut vai standarta, vai pielāgotas standarta, vai standarta ar *odziņām*, tad tā varbūt ir vieta, kas varētu būt atbilstoša.

A. Astrātovs atbildot uz jautājumu, paskaidro, ka mērķis nav uztaisīt pēc iespējas lētāku šo laukumu. Konceptuāli ir skaidrs, ka nav vēlme pēc individualizētām iekārtām, tomēr vairāk pieturēties pie standarta. Viņas var būt arī kvalitatīvas un arī maksāt attiecīgi. Kā minimums, jābūt atbilstošam segumam, jo smiltis, grants vai zāle diez vai ir opcija.

J. Bērziņš pauž, ka šis laukums ir pretī Talsu dzīvināšanas plānam, jo šeit nav iezīmēta kā vieta, kur būtu jāparedz tāds laukums. Talsu dzīvināšanas plānā ir ļoti laba izkartēta informācija par iedzīvotāju grupām, kur atrodas visvairāk tieši jaunieši. Šī teritorija ir iezīmēta kā zona, kur uzturas pensionāri 65+. Neskatoties uz to, ka ir bibliotēka un skola, tās ir tālāk. Ņemot vērā informāciju, kura ir izstrādāta, nekas neliecina, ka būtu piemērota centrālām bērnu rotaļu

laukumam, ka būtībā ir projekta mērķis. Vilkmuižas ezers ir turpat blakus, tas nav tālu, būs reāla konkurence par to. Neatbalsta šo vietu.

Pēc šī darba uzdevuma nav saprotams, ka runa ir par piecām iekārtām, kas ir jāizvieto 4000m². Šis būtībā ir projektēšanas uzdevums būvprojektam minimālā sastāvā nevis koncepcijai. Šeit saliktas kopā visas trīs lielās lietas, minot, pat būvprojektā izstrādājamās sadaļas. Līdz ar to rodas jautājums, uz esat startējuši Leader projektā? Kas ir jāizstrādā, vai tas ir projektēt un būvēt, vai ir pieprasīts finansējums tikai koncepcijai?

J. Bērziņš jautā, uz ko esat startējuši un kāds ir pieprasīts finansējums?

J. Jākobsone atbild, ka piecu rotaļu laukumu uzstādīšana, tad ir sadarbība ar pašvaldību, ka tālāk komunikācijas, nožogojums vai segums vai citas lietas savukārt ir pašvaldības finansējums un koncepcijai šis darba uzdevums ir atsevišķs un jāliek klāt būvprojektam. Precizē, Leader projekts ir piecām iekārtām un mazas teritorijas apgūšanai?

E. Gulbis papildina, ka biedrība *nāk* ar iekārtām un segumiem apakšā. Ir paredzēts izstrādāt koncepciju, pēc koncepcijas izstrādes, tiek izstrādāts projekts inženiertīkliem, pievilktā elektrība un, ja nepieciešams, ūdens. Pēc tam biedrība "Talsu Komersantu Klubs" būvniecības ieceres veidā iesniedz šī bērnu laukuma ierīču novietojumu. Apstiprina, ja būvniecības iecere atbilst šai koncepcijai. Pēc tam, atbilstoši koncepcijai pašvaldībai vai uzņēmējiem, vai citiem interesentiem ir iespēja dāvināt novietot teritorijā soliņus, rotaļu iekārtas vai citus labiekārtojuma elementus atbilstoši koncepcijai.

A. Vītoliņš norāda, ka jāņem vērā, ja ir domāts *audzēt*, jāskatās arī uz lietotāju – ja tā ir jaunākā grupa, tas nozīmē, ka bērni pavada tur divas – trīs stundas, jāparedz tāpat sabiedriskās tualetes. Ja tiks audzēti, tam jābūt veidoties. Varbūt jātaisa kārtas, bet tad arī stilistiski jāreķinās kas notiks tālāk.

E. Gulbis paskaidro, ka tādēļ ir koncepcija visai zemes vienībai. Par tualetēm runājot, tās ir iekļautas Kēniņkalna projektā, tādēļ nav iekļautas šajā koncepcijas darba uzdevumā.

I. Ozoliņa norāda, ka būtiski ir norādīt darba uzdevumā, ka būs jādala kārtās, lai pati koncepcija arī ir dalāma kārtās.

D. Veinberga pauž, ka nav saprotams iegūstamais rezultāts, koncepcijas dokumentācijas sastāvs, neskaidri pateikts. Patiesībā šāda koncepcija ietver arī reljefu, ietver daudzas sadaļas un tām būtu jābūt uzskaitītām. Koncepcijai būtu jābūt tik gatavai, lai uz viņas pamata varētu uztaisīt katrai nākamai kārtai tehnisko projektu. Ja runājam par ilgtspēju, tad tieši koncepcijā var noteikt visus ilgtspējas aspektus, ieskaitot grunts izvešanu vai neizvešanu.

I. Ozoliņa jautā, kāpēc nav metu konkurss?

J. Jākobsone apsver, vai nerodas trokšņi, bļautīšanās un vai nav pārāk tuvu Koklētājam, jo tā ir miera, piemiņas, brīvības cīnītāju godināšanas vieta?

J. Bērziņš pauž, ka Talsu pakalnu dzīvināšanas plānā šajā vietā ir iezīmēta cieņas taka, ka caur šo vietu savienojam 1905. gada cīnītāju pieminekli un Koklētāju pieminekli. Vai šī vieta ir atbilstoša? Par koncepciju runājot, piekrīt, darba uzdevumā lietas, kuras minētas, tās atbilst jau būvprojekta sadaļai, nav minētas lietas, kas jāatrisina koncepcijas sadaļā. Ja iekārta iekārtas ir mazā zemes gabala daļā un pašvaldība nezina, ko iesākt ar pārējo, šeit ir jābūt iekļautam, ka ir stadija, kur koncepcijas izstrādātāji piedāvā dažādās iespējas, funkcijas teritorijai. Tas ir jāatspoguļo darba uzdevumā.

Runājot par darba uzdevumu, kur norādīts, ka jāsauglabā esošais iebrauktais ceļš un jāparedz jauns segums, kas ved uz privātmāju un nav iezīmēta kā iela, jautā, kas to ceļu ir iebraucis, kas uztur un kāpēc ir jāsauglabā par pašvaldības līdzekļiem jāatjauno, ja pie īpašuma ir pieceja no divām ielām?

E. Gulbis atbild, ka oficiāli piekļuve ir no divām ielām, bet fiziski var piekļūt no šī ceļa.

J. Bērziņš norāda uz risku, ka jābūt zemesgrāmatā reģistrētiem servitūtiem.

Plkst. 17.20 iziet I. Ozoliņa.

Notiek diskusija.

E. Gulbis jautā, vai diskutēsim kādas citas funkcijas piešķirsim šim zemes gabalam?

A. Alksniņš jautā, kāpēc izvēlējas šo zemes gabalu?

E. Gulbis atbild, ka šo zemes gabalu izvēlējās biedrība un nāca uz sarunām pašvaldībā, ka vēlas izvietot. Pašvaldība piekrita.

Notiek diskusija.

D. Veinberga pauž, ka nemaz nav slikti, ka lielākā zemes gabalā ieliek nelielu laukumiņu maziem bērniem, bet pārējo teritoriju izplāno citām vecuma grupām. Ir iespējams savienot parku, kur maza daļa veltīta maziem bērniem un pārējā ir mierīgai atpūtai.

Notiek diskusija.

J. Derkevica-Pilskunga norāda, ka jebkurā Leader projektā adresi var mainīt. Mulsina, ka tas ir kalns, no bērnu drošības viedokļa skatoties.

Norāda, ka pašvaldība veic aptaujas, bet iedzīvotāji pēc tam netiek ņemti vērā.

Plkst. 17.20 ienāk I. Ozoliņa.

E. Gulbis pauž komisijas kopsavilkumu, ka neatbalstām, ka tas būtu kā bērnu laukums, bet vairāk veidotu kā daudzfunkcionālu laukumu, kur būtu ne tikai bērnu laukuma iekārtas, bet arī pāris atpūtas iekārtas, citu aktivitāšu elementi un vietas kur pasēdēt. Līdz ar to koncepcija būtu jāizstrādā daudzfunkcionālas teritorijas koncepcijai.

A. Vītoliņš pauž, rotaļu iekārtas ir viegli uzstādāmas un viegli noņemamas, tās kalpo maksimums 10 gadus, tad ir jāremontē, morāli novecojušas un jāliek kas jauns. Bieži vien arī mazi laukumi strādā. Ja uzņēmējs piedāvā, var uzlikt, pateikt ka tas būs uz [noteiktu] laiku, pēc gadiem pārtaisīsim un būs kaut kas cits.

D. Veinberga pauž, ka tas ir domāšanas precedents. Ir vietas, kur neprasa individuālu attieksmi un izvērtēšanu. Šī vieta ilgtermiņā ir vērtīga. Piekrīt, ka tā var darīt un var rēķināties, ka tas ir īslaicīgs objekts, bet tomēr tas atstāj pēdas domāšanā. Vajadzētu iemācīt veidot uzmanīgu attieksmi pret vērtīgām vietām.

J. Jākobsone, domājot par bērnu pilsētiņu Talsos, min, paralēli izklaidus liekam rotaļu elementus daudzdzīvokļu masīvos un paralēli parkos. Bet ja runā par bērnu pilsētiņu, tad paralēli, kas notiek Vilkmuižas kvartālā, kas ir kā centra objekts, varbūt *Pionieru* parkā bērnu pilsētiņai tik slihta vieta nebūtu ar standarta ierīcēm, kur ir lieli koki un liela kopšana. Ja gribat aizsākt kaut ko lielāku, tad nesaredz, ka šī [Brīvības iela 24, Talsi] vieta būtu kam lielākam. Tas ir jūsu izlemšanai, kā gribat rīkoties – ielikt kaut ko, papildināt šo parka ideju vai arī aizsākt ko lielāku un standartizētu bērnu pilsētiņu Talsos, ko visi gaida.

J. Bērziņš piekrīt D. Veinbergas teiktajam, ka tas ir bīstami, it sevišķi, īstermiņā izvietot bērnu rotaļu elementus un pēc tam aizvēkt. Īstermiņa urbānie risinājumi ir radīti, lai iedzīvinātu vietu. Iesaka izvēlēties vai apdomāt par *Pionieru* parku. Ņemot vērā ģeopolitisko situāciju, iespējams, var pārdēvēt, ja tas ir oficiāls nosaukums. Respektīvi, piedot šim trīsstūrim pilnīgi citu nozīmi, ja tā ir iedzīvotāju izvēlēta vieta. Var organizēt talkas, sakopšanu. Tad pašlaik netērēt naudu lielām koncepcijām. Iedzīvināt šo vietu ar ugunsgrūdu vietām. Pēc tam, kad ir iestaigātas takas, tad var skatīties, kā cilvēki lieto šo teritoriju, tad skatīties un taisīt koncepciju. Tā nav tukša pļava, tur ir koki. Eksperimentēt un cilvēkiem pašiem ļaut saprast, kā to vietu lietot. Ar mērķi dabūt bērnu rotaļu laukumu kā pirmo. Saskata juridiskus, stilistiskus riskus.

A. Alksniņš pauž viedokli, ka šis laukums neatrisinās vecāku spiedienu ko vēlas Talsu pilsētas iedzīvotāji. Piekrīt viedoklim par *Pionieru* parku, ja attīsta, tad attīstāt pamazām no pašvaldības puses standartizētu iekārtu zonu tur. Šeit var nolikt tās piecas iekārtas, neizstrādājot koncepciju visam pārējam. Ja doma ir veidot standartizētu, tad tā vieta ir piemērotāka kur pilsēta pamazām investē no savas puses un attīsta tālāk.

E. Gulbis informē, ka šo jautājumu nepieciešams pārlīkt uz nākamo komisijas sēdi, kad komisijas locekļi būs apskatījuši teritoriju dabā un sēdē piedalīsies jautājuma ziņotājs.

E. Gulbis informē par komisijas darba organizāciju, plānotajām sēdēm, to norises vietu un pateicas komisijas locekļiem par darbu.

Notiek diskusija.

E. Gulbis aicina komisijas locekļus doties apskatīt dabā minēto teritoriju.

Sēde slēgta plkst. 18.00.

Komisijas priekšsēdētājs	E. Gulbis
Komisijas loceklis	A. Alksniņš
Komisijas locekle	D. Veinberga
Komisijas locekle	I. Kļaviņa
Komisijas locekle	J. Jākobsone
Komisijas loceklis	A. Vītoliņš
Komisijas locekle	I. Ozoliņa
Komisijas loceklis	J. Bērziņš
Komisijas locekle	J. Derkevica-Pilskunga
Protokolētāja	S. Tālberga